

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések em-ként 6 fillér.
Többesrői közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

A magyar nőkhöz.

(A Magyar Nők Közművelődési Körének felhívása.)

Alapot raktunk mi idefön egy nagy épülethez s segítő társakat keresünk benne magyar asszonyok s leányok, hogy veletek együtt maradandót emelhessünk az alap fölé.

A mi hit és szeretet bennünk van, ahhoz elkérjük a ti lelketekből is a hitet és szeretetet s ha meghalljátok a mi szavunkat, amelylyel eljöttünk kopogtatni szívetek ajtajához: — templom lesz abból az épületből.

Abban a templomban a legnemesebb jónak áldozunk, segítve, gyámolítva a szellemi munka napszámásai közül a nőket akkor, a mikor kihull kezükből a munkadó toll és ecset, amivel előbb a lelküket adták nektek.

A Magyar Nők Közművelődési Köre tüzte ki feladatul ezt a nemes célt s ehhez kéri az egész ország művelt asszonyainak segítségét.

A Magyar Nők Közművelődési Köre alig két hónapos léte alatt ugyan megnőtt, megizmosodott, támogatására sietett társadalmunk színe-java, de saját erőssége nem elég arra, hogy eleget tehessen annak a hivatásnak is, amit ebben az értelemben zászlójára irt.

Kezdetől fogva számítottunk a magyar asszonyok és leányok szívére, amely megérti, hogy van joguk jövőjüket biztosítani azoknak is, akikről nem gondoskodott eddig

senki sem s akik a szegénység köpárnájára kénytelenek lehajtani fejüket akkor, a mikor már eltékozták lelküknek minden kincsét, mikor már nincsenek — álmaik.

Egy országos alapot akarunk megteremteni, hogy megvalósíthassuk azt a legszebb álmunkat, melynek azért lettünk az álmódói, mert — ha messziről is, de — ismerjük az életnek azt a szomorú valóságát, mikor csak a szemek beszélnek ki azt a büszke szenvedést, amit elhallgat az ajak, mert alamizsnát elfogadni nem tud, nem akar.

Ez az alap, amit mi a ti segítségetekkel teremtenénk meg, jogos igényeket támaszthatna mindazokban, akik tagjaink sorában élve, szellemi munkával keresik meg kenyerüket.

Egy-egy téglát adni ahhoz az épülethez nem lehet nehéz és terhes senkinek sem. A sok téglából mi majd megépítjük a falakat, amelyeknek árnyékából vissza száll az áldás mindenkire, aki azokat felépíteni segít.

Akkor pedig mikor nemes eszméink köré való csoportosításra szólítjuk fel a magyar nőket, igazán nem kérünk áldozatot tőlük.

Az a csekély 6 koronányi díj, amelyet vidéki tagok számára megállapítottunk, bőven visszatérül az általunk nyújtott kedvezményben.

Igaz lelkesedéssel viseltetvén közművelődésünk iránt, szövetségre léptünk az

elmúlt évben a Jókai Mór elnöklése alatt megalakult Országos Irodalmi Szövetséggel.

Kéz a kézben haladva támogatja egymást a két intézmény és míg mi lelkes magyar nők célul tűztük ki, hogy mindenkép hivei legyünk az Országos Irodalmi Szövetségnek, melynek szent és nemes célja a magyarságot szolgálni országszerte; viszont az Országos Irodalmi Szövetség a Magyar Nők Közművelődési Köre minden tagjának saját kiadványait adja meg.

Ily módon már az első évben Jókai Mór, Bársony István, Endrődi Sándor, Rákosi Viktor és Ambrus Zoltán egy-egy kötetét kapják izléses kiállításban.

Rendes tagja a Magyar Nők Közművelődési Körének csak nő lehet. Pártoló tag férfi is lehet s a vidéki pártoló tagnak ugyanannyi tagsági díj mellett — évenként 6 korona — ugyanez a kedvezmény kijár. Alapító tagok egy és mindenkorra 250 koronát fizetnek.

Egyugyanazon városban vagy községben lakó — legalább 20 női tagnak jogában áll vidéki fiókká alakulni s egy megbízottját választmányunkba kiküldeni.

Az országos alap, amelyet a Magyar Nők Közművelődési Köre létesíteni kíván, amelyhez a maga erejével is hozzájárul, kiegészítője annak a szervezetnek, amelyhez a Magyar Nők Közművelődési Köre — mint nagyszabású Club, mint a különböző társadalmi osztályok egyenlően művelt asszonyainak találkozó helye — tartozik. Tagsági díjak a kör pénztárosának: dr Far-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

A koldusbáró.

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárgaja. —
Irtta: Lázár Ernő.

A megrokkant, öreg kastély begyöpösödött fölhajtóján lélekszakadva rohant lefelé egy kőcsoz parasztyerek. Látszott rajta, hogy alaposan meg van szépenve. Villámgyorsan kapkodta mezitelen lábait és a gyors futástól sápadt volt kövér, pufók arca. Időnként hátra pislantott üldözőjére és aggodalmasan méregette a távolságot, amely egyre fogyott kettőjük között.

Az üldöző ellenség egy zömök, poczakos, mérges képű, öreg kis emberke volt. Lihegve rontott a gyerek után. Néha megtörölte terjedelmes, vörös zsebkendőjével izzadt arcát, amely majd kipukkant az egészségtől és haragtól.

— Akkasztófára való gazember! — ordította egyre üldözés közben. — Le foglak nyakzatni! . . . Leütetem a fejedet! . . .

És zsebkendőjével fejéhez kapott, amely olyan nevelésesen mozgott keskeny, vastag nyakán.

A kastély tornáczáról izgatottan sipogott utána egy magas, sovány asszonyszemély.

— De ugyan Pepi . . . um Gottes Willen . . . mit csinálsz megint? . . . Gyere vissza Pepi! . . .

Aztán mikor látta, hogy Pepi annál jobban csörtet a kastély kapuja felé, siránkozva ismételtette:

— Oh mon Dieu . . . oh mon Dieu . . .

Ez a Pepi báró Kazántzy József volt. Még pedig Kazántzy de genere Aba. Az ősei valaha tizenhöz falut dirigáltak a cserneki várból, melyet a család alapítója kapott a honfoglaló Árpádtól. A századokkal azonban a jobbágyfalvak is elröpültek. A Kazántzyak mindig mulatos emberek voltak és a bor erejét tudvalevőleg Noe sem ismerte. Szóval Pepi báróra alig maradt egy pár száz holdacska fekete, erdélyi humor. Annnyival pedig nem érdemes takarékoskodni. A mi megmaradt a tenger vagyonból, abból a tizenkétéves Pepi kiállított egy szabad csapatot. És azzal olyan derekasan végezte a dolgát, hogy negyvennyolcz után összes ingatlana az a vizitkártya volt, melyet az osztrákok fölszegeztek az akasztófára.

Nagysokára, mikor hazakerült, az atyafiság révén visszakapta a némettől Cserneket. De uram isten, milyen állapotban. A hatalmas, büszke vár félig rombadölvé, össze-vissza repedezve. A kastély melléképületeinek nyoma sem volt. A park elvadult, utjai begyöpösödtek. És a kökerítés, a hatalmas, büszke kökerítés, mely az egészet körülvette, teljesen le volt rontva. (Abból épült föl az oláh templom.) A kutyák és a falusi gyerekek szabadon járhattak be gyümölcsöt lopni. Csak a kapu, a büszke, három nyílásos, oszlopos kőkapu maradt meg épen. És fölötte félelmetesen, rettenthetlenül, de rozsdásan ékeskedett a — pallós! Hej, nagy hatalom volt egykor az a formátlan érczdarab. Azt jelentette, hogy a földesurnak pallos joga van. Nem sokat jár pörölni viczispánhoz, vagy nem tudom mihez.

Aki rászolgált, azt rövidesen lenyakasztatta. Aztán felebbezhették az ítéletet . . .

Pepi báró — a kit a megyei humor koldusbárónak nevezett le — hamar beletörődött az új állapotba. Valahonnan asszonyt hozott Csernekre és megesküdött, hogy az utczára, a mely szerinte német terület, sohasem teszi a lábát.

— A német elvehette a birtokomat, romba dönthette a kastélyomat, de családfamat nem tépheti ki az ezerezstendős gyökereivel és jogával! . . .

Attól kezdve soha ki nem mozdult Csernek-ről. Nem tudott semmit a világról. Azért mégis lassankint megöregedett. Vadászott az óriási parkban — passzus nélkül, természetesen a dohányt — fináncz nélkül. Csernek olyan messzi esett a világtól, hogy arra fináncz nem járt soha. Török se, tatár se, tán még a kolera se. Aztán meg el is nézték a hirtelen mérgű, vérmes, bolond bárónak.

— Minek zavarni szegényt az illuzióiban? — mondta egy tekintélyes és hatalmas pártfogója. Ebben született, ebben nőtt föl, sohasem fog beletörödni a megváltozott világrendbe.

És Pepi báró szentül meg volt győződve, hogy minden a régiben maradt. Jóság, csöndes teremtés volt. De ha valaki fölboszantotta, kicsiny, fekete szemű dühösen, szikrázva forogtak a bozontos szemöldök alatt és pipacs-vörös képpel rikácsolta:

— Akkasztófára való gazember! úgy tudd meg, hogy lenyakasztatlak!

— Nem lehet már tekintetes ur! — vetette

kas Gyuláné címére küldendők. (Budapest, VI., Gyár-utca 48.)

Számítunk hazánk minden irodalmat és művészetet szerető asszonyára és tudjuk, hogy nem fogunk csalódní benetek. Erős a hitünk, hogy felhívásunk nem lesz a pusztában elhangzó szó, hogy nem hiába kopogtatunk szívetek ajtaján, mert megfogjátok mutatni nekünk, hogy tudtok lelkesülni jó és nemes célokért és segítő kezet nyújtotok nekünk, hogy veletek együtt maradandót alkothassunk!

Ne feledjétek el, hogy az áldást adó kézre áldás jön az égietől!

Budapest, 1904. március hó.

Báró *Dániel Ernőné*, elnök *Gróf Apponyi Albertné*, *Beniczkyne Bajza Lenke*, *Gyurmathy Zsigáné*, *Rákosi Jenőné*, gróf *Teleky Sándorné* (Szikra), tb. elnökök. Dr *Pekár Gyula*, az Orsz. I. Sz. ügy. alelnöke. *Szundy Károly*, az Orsz. I. Sz. titkára. *Fröhlichné Mórincz Paula*, *Gömbösné Galamb Margit*, *Tormay Cecile*, alelnökök.

Krónika.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, március hó 18-án.

A háboruban nincs újabb fordulat, sőt újabb hír sem. Az oroszok készülődnek és ígérnek kemény fenyegetéssel, hogy meg fogják verni a japánokat. A japánok pedig nem fenyegetőznek, de annál többet tesznek s így még nagyon sok nehézséget kell legyőzni az oroszoknak, amíg valóra válhat a kemény szó és lecsaphat a sárga fejekre a — kancsuka. Az oroszok mintegy 400000 ember koncentrálására törekednek s addig nincs is szándékukban elfogadni döntő ütközetet, míg egy ilyen hatalmas erőt nem tudnak a csatatérre vetni. Állítólag ebben leli magyarázatát az orosz haderő visszavonulása a Jalu folyó mellé, sőt Port-Arthur kiürítése is, melynek híre nagy szenzációt keltett mindenfelé, de megerősítve még nincs.

Az országgyűlés képviselőháza még az 1904. évre megadandó indennity tárgyalásával foglalkozik. — A javaslat úgy látszik több időt vesz igénybe, mint amennyire számítottak s e héten aligha kerül szavazás alá. A politikai események teljes csöndben folynak le, mintha felakarnák használni a pártok az időt a rég nem élvezett béke teljes kihasználására. Csupán a Khuen-Héderváry Károly választása okoz egy kis izgalmat a temesváriaknak, akik előre láthatólag ismét mandátumra segítik kedvelt képviselőjüket.

Thaly Kálmánt diszpolgárrá választotta Pozsony sz. kir. város rendkívüli közgyűlése elismerésül annak a szereplésnek, melylyel megtudta

ellen a falusbiró. Rég eltörölték már a régi törvényt . . .

Pepi báró éktelen haragra lobbant.

— Hogy mondtad te akasztófára való? Hogy eltörölték az én ezer esztendősi jogaimat? Ki törölte el? Hol törölte el? És ki adta nekem tudomra? . . . Látod azt a pallóst a kapu fölött? Ekkor már hörögni kezdett a rikácsolástól.

— Andris! Te Andris! Készülj neki . . . Délután . . .

Ilyenkor lélekszakadva rohant ki a sovány báróné.

— Pepi! Lieber Pepi! Magst ruhig sein! . . . Nyolcz gyereke van a szerencsétlennek . . . Gondold meg, árvák lesznek a szegények . . . És halkan, titkolózva hozzátette.

— Ha . . . izé . . . wie soll ich sagen . . . ha neked is lettek volna . . .

Pepinek egyszerre meg lágyult szíve. Udvariasan karonfogta feleségét és gyöngéden odahajolt a sovány, felénk, öregedő asszonyhoz.

— Vous pléurez, Madame?

. . . Hát bizony most nem igen figyelt a madamera. A kőcsoz gazficzkó szilvát lopott a kertből és amikor Pepi báró lefejezéssel fenyegette, arcátlanul visszakiáltott neki:

— Igen a kutyáját! De nem engem . . .

No már erre annyira kijött a sodrából, hogy feledve öregségét, méltóságát, mindent, utána iramodott a gazembernek. Az pedig megszeppenve vágatott lefelé az uton. A kapu előtt aztán — oh borzalom — éppen szembe találta magát Andriszal. A szegény kölyök majd elájult az ijedt-

találni az utolsó pillanatban a pártok kölesönös megegyezését.

Ime ebben merültek ki az utóbbi napok nevezetesebb eseményei.

Művészi életünk egyik nevezetes eseménye az a válság, melyet már érintettem utolsó tudósításomban s mely immár befejezéshez is jutott. Porzolt Kálmán a Népszínház igazgatója ugyanis megvált a színházról s helyét Vidor Pál, az ismert nevű színész és író foglalta el. Ezzel egy új aera kezdődik a Népszínházban s mi őszintén óhajtuk, hogy a kátyuba rekedt népszínház ügye nyerjen ezzel a változással, mely nem csekély mértékben fog befolyást gyakorolni művészi életünkre.

Apropos! A művészetről jut eszembe, hogy a zenevilág egyik nagy alakja, Kubelik, a világhírű hegedűművész Linczből adott hangversenye világhírű botrányra fejlődött. A jó németek tüntetést rendeztek ellene, abból az alapos okból kifolyólag, mert Kubelik nem német, hanem cseh nemzetiségű. Érdekes, hogy a kulturvolk emez eljárása dacára is a német nép még mindig igényt tart arra, hogy minket magyarokat ázsiai hordának nevezzenek, holott hennünk volt annyi lojalitás a művészet iránt, hogy nem tekintettük a művészek nemzetiségét. Na, de hát ilyen a világ. A németnek minden szabad. Ha mi csinálunk volna azt a barbár tüntetést, már rég vissza kergettek volna Ázsiába.

Azonban ne panaszkodjunk. Kubelik világhírű Magyarországot vetette meg az alapjait. Ha a németek tüntetnek ellene annál jobb. Legálább igazságot tesz a világ és ismételtén bebizonyítottuk, hogy ennek a magyar népnek lelkeben rejlik kincsek felérnek a tudományosság elvein és vessző paripáin lovagló német szellem sivárságával. És eljön az idő, mikor ezt minden nemzetek elismerik **r. l.**

A műtrágyázásról.

— *Jékei Agh Endre* felolvasása az U. G. E. közgyűlésén. —

Mindennek a világon, ami él, munkálkodik, gyümölcsöt érlel, terem: táplálékra van szüksége, hogy az élt folyamata s a termelés által elhasznált anyagok visszapótoltassanak. Miként az embernek, hogy éljen, eledelt kell bevennie, minél erősebb munkát végez, annál többet; akként a növénynek is élete fenntartásához, diszleséhez, termékenységéhez tápanyagokra van szüksége, különben elcsenevész, él ideig-óráig, de korán elhervad. Minden növény, a bogáncskoró, a szerbtövis is, hát még az, a melytől sok-sok gyümölcsöt, nagy termést várunk. Ettől csakugyan nem szabad sajnálnunk a jó trágyát, a tápanyagokat tartalmazó anyagokat, mert csak az esetben lehet reményünk, hogy azok termelése érdemes lesz.

Az anyaföld az, a mely minden növénynek termőhelye. Ez táplálja őt, ad neki erőt a növekedéshez. Ami, miként az anya gyermekét emlőjéből táplálva, ha a tejet, a melyet a csecsemő

sejtől. Két tűz közé került. Helyesebben két pallos közé.

Aztán a következő pillanatban elszántan kapaszkodott fölfelé a kapu menedékesen leomlott oldalán. A meglazult téglák egyre potyogtak lábai alatt, nem lehetett közel férni a gézenguzhoz . . .

— Gyere le onnan te . . . izé . . . mert ugyis meghalsz . . . Add meg magad kutyá!

A gyerek egyelőre még nem gondolt a kapitulációra. Már egészen felkuszott a magas kapu tetejére és görcsösen belekapaszkodott a széles, rozsdás — pallósba.

— Gyere le te kutyá! Ugy is lenyakaztatlak! — pattogott Pepi báró

— Igen ám . . . de itt a pallós!

Tyűh, a rézangyalát, de nagyot nézett a báró. Erre sohasem került a sor eddig. Persze, hogy ott a pallos. A valódi, fénylő, éles pallos pedig ki tudja hova lett. Pepi báró sem látta soha, csak az ebédlőház kandallója előtt hallott róla régi meséket.

Lehorgasztott fejével kapitulált az öreg. Lassan visszafelé indult a kastélyba. A tornáczon már várta a felesége . . .

— Oh tu Pepi . . . oh tu Pepi . . . mit csinálsz megint? Egy fiatal meggondolatlansággért olyan nagy dolgot csapni . . .

A báró végigtörülte izzadt homlokát és még egy kicsit dörmögve szólt:

— Megkegyelmeztem az akasztófára valónak . . . Pedig — lenyakaztathattam volna!

felvesz, nem pótolja, az új életnek erőt nem képes adni, úgy a föld is örökké, véges-végtelenig nem bírja gyermekeit a növényt táplálni, ha azt a mit ezek felvesznek, vissza nem adjuk neki. Vissza kell azt adni, mert különben nem várhatjuk tőle, hogy nevelje a növényeket, a melyek mi nekünk embereknek kenyeret adóink. A tápanyagokat a növény termőhelyére, az anyaföldre a trágyával visszük be. Ezen trágyák mifelesége és minősége manapság már igen sok; s én nem akarok mindezekre kitérni, mivel mai előadásom keretébe csupán a műtrágyák használatát, azok jelentősége, sikeres alkalmazásuk föltételeit, hatásukat a növényzetre, általában a velük való trágyázás kivételét vettem fel.

A tárgy maga tehát, a miről mai előadásomat tartom, közelről érdekelhet minden gazdát, a nagytermelőt, valamint a kisgazdát egyaránt, mert a mezőgazdálkodás egyik legfontosabb fejezetéről a talajnak termelés által kivesszett tápanyagok pótlásáról lesz beane szó. Fontos tétel ez, mert kivétele helyességétől függ a gazdaság jóvedelmének fokozása. S ezért ha nem is egész részletességgel, de igyekezni fogok a gyakorlati eredmények feltárásával kellő világításban bemutatni a műtrágyázás okszerű keresztülvitelét és hasznát; egyes kísérleteket, a mennyiben ez rendelkezésemre áll s remélhetőleg képekben is illusztrálva.

A növénynek fejlődéséhez, diszleséhez s termőképességéhez a levegőn, világosságon és vízben kívül három tápláló anyagra van okvetlen szüksége, u. m.: *nitrogénre, foszforsavra és kálira.*

Ezen tápanyagok jelenlététől függ a növényzet diszlesége s termőképessége. Ha a föld ezekben szegény, úgy kopár marad a határ, szánalmas képet mutat a rajta vegetáló növényzet.

Hogy mily fontos a fennemlített tápanyagok jelenléte és hogy mennyit fogyaszt a növény ezekből, számos kísérlet bizonyította, hogy *pl. a gabonaneműek 50, a hüvelyesek 70, az olajos növények 80 s a kapás növények 100 legr. foszforsavat vonnak el hektáronként a talajtól.* Már is bizonyította annak, hogy mily nagy szüksége van a növénynek ezen tápláló anyagra. De bizonyíték az is, hogy a foszforsav vagy káli adagolásával nagyban növelhetjük kultur növényeink termelő képességét.

Az istállótrágya, tehát az állatok után nyert trágya kisebb-nagyobb mennyiségben mindig tartalmaz egy nitrogént, mint foszforsavat, valamint kált; ennek alkalmazása azonban bizonyos előírt szabályokhoz, lehetőségekhez van kötve és sok esetben még ezek betartásával sem éretik el a cél, a melyet a trágyázás által magunk elé tűzünk. (A gazdaságból elvitt termények)

Másként állunk az egyoldalú, vagyis *mesterséges trágyákkal.* Ezekkel annyi növényi tápanyagot adhatunk a talajnak, amennyi a haszonnal előállítható legnagyobb terméstebbletek természetéhez szükséges. Azonfelül a *mesterséges trágyákkal* a gazda azon szükséges tápanyagokat adhatja meg a talajnak, a melyre a természetű növényfeleségnek épen szüksége van. S ez az előny még azon esetben is fennáll, ha istállótrágyát használunk.

Hogy hol, milyen műtrágyát és mennyit alkalmazunk, erre nézve ha lehet is ma már kielégítő feleletet adni, mégis egyes gazdaságok, egy körzetbe eső kisgazdák földjeinek műtrágyázását legcélszerűbben keresztülvendő, szükséges, hogy egyenesen erre irányuló *kísérletezések* tartassanak a kulturnövények mindenféleségeivel. Ezen kísérletek a legbiztosabb tanácsadók és utbaigazítók lesznek aztán; — mondom azonban, hogy csak egyes körzetekre, a melyeknek talaj, fekvési és éghajlati viszonyai megegyezők.

Nem következik azonban ebből, hogy ma, a mikor már oly sok kísérletből vonhatjuk le a tanulságot, ne tudnánk tanácsal szolgálni gazdáinknak, a műtrágyák mikénti alkalmazásáról; sőt — és ezt bátran mondhatjuk, a talajok és más természeti viszonyok azonosításával biztos receptünk van egyik vagy másik talaj, vagy kultur növénynek megfelelő műtrágya helyes alkalmazásáról. S olyan receptek ezek, a melyek nagy átlagban mindig beválnak.

Hogy a kísérletezések miként vezetendők keresztül, rövid pár szóval erre is utalni fogok.

Nagyobb gazdaságokban a hány vetésforgó van, annyi kísérletre lesz szükségünk, kisebb gazdaságokban ellenben elegendő egy helyesen keresztülvitt kísérlet.

A kísérletre a tábla egy helyét választjuk ki, lehetőleg ott, a hol az összes parcellák esetnek $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ hold, vagy nagyobb gazdaságokban 800—1200 □-ölesek. Már most ezen parcellák egyike trágyázatlan marad, a többire pedig az a műtrágya jön, a melylyel kísérletezni akarunk. A vetés és

a növények ápmódon és időbelésénél fontos, lődését figyelme-lásukat és egyaratásnál külöterméseredmén csak akkor les s ekkor vonha

Építünk

közművelődés a Székelyudv költségeihez h sága a követk köszönettel m tak még: VII Istvánné gyűj zes (kurta), E Szabó László Dénes Mózes Józsa Istvánn Szabó András (molnár), Sár Jánosné, Pé Sós Mihályné fillér, Együtt és Donáth M Lajosné 1 K zsené, Szabó Benczö Mihály tyén Mihály Józsa Mózes Kálmán János bestyén And Vasz Miklós Zsigmondné, renéné, Tiko Andrásné, T fillér, Vaszi Együtt 6 K Péterné gyű Pálné 28 f, (Zsigmond), 40—40 f, i Mózes, Sza Ráduly Ján 20—20 f, i fillér, Lászl Mária, Sánd István 12— 70 f, X. Sz zsené (Szor Féliksz 40 Józsefné, S Bodor Feré dorné, Tó Szabó Lászl Szabó Mihá ifj. Józsa keni István György 20 nosné gyű Antalné 2 Grahoffer Annus 2 f 57 f. Az 1 80 f. E k 5537 K 7

A k ponyi bes és azt a sok oka v Azu mint rész niszter fe adatott m

A k általános közgazga tés rendez lag elfog

a növények ápolása minden parcellán egyforma módon és időben történjék. Az eredmény megítélésénél fontos, hogy a kísérletezett növények fejlődését figyelemmel kísérjük, ezt, valamint ápolásukat és egyéb művelésüket feljegyezzük s az aratásnál külön-külön téve az egyes parcellák terméseredményét, ezt pontosan lemérjük, mert csak akkor lesz az összehasonlíthatás szembetűnő s ekkor vonhatjuk le a kellő következtetéseket.

(Folyt. köv.)

Lékei Ágh Endre.

Egyházi élet.

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség eljárásága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza. Homoródalmáson adakoztak még: VII. Nagy Szabó Lászlóné és Józsa Istvánné gyűjtőivén: Sándor Julis 1 K, Szabó Mózes (kurta), Boros Zsigmond, N. N. 40 f, Nagy Szabó Lászlóné 50 f, Szabó János (Orbán) 30 f, Dénes Mózesné, Kovács Mózesné, Szabó Sándorné, Józsa Istvánné, Beke Istvánné, Szabó Mihályné, Szabó Andrásné, Józsa Dénesné, Orbán Istvánné (molnár), Sándor Mózesné, Józsa Sándorné, Bencz Jánosné, Pap Mihályné 20—20 f, Sós Jánosné, Sós Mihályné, Miklós Ida, Albert Jánosné 10—10 fillér, Együtt 5 K 60 f. VIII. Sebestyén Ferencné és Donáth Mózesné (Gothárd) gyűjtőivén: Barra Lajosné 1 K, Sebestyén Ferencné, Donáth Mózesné, Szabó Mózesné 40—40 f, Bodor Jánosné, Bencz Mihályné, Bencz Andrásné, özv. Sebestyén Mihályné, Bodor Mihályné, Bencz Jánosné, Józsa Mózesné, Pálfi Jánosné, Lőrincz Mihályné, Kálmán Jánosné 20—20 f, Gothárd Jánosné, Sebestyén Andrásné, Fekete Jánosné, Surca Mihályné, Vaszi Miklósné, Szabó Jánosné (Zsigmond), Szabó Zsigmondné, özv. Szabó Jánosné, Keresztes Ferencné, Tikosi Jánosné, Tódor Ferencné, Csáka Andrásné, Tódor Andrásné, Szabó Istvánné 10—10 fillér, Vaszi Jánosné 8 f, Szabó Mihályné 4 fillér. Együtt 6 K 2 f. IX. Özv. Sándor Pálné és Rácz Péterné gyűjtőivén: Rácz Péterné 50 f, Sándor Pálné 28 f, Csiki Istvánné 28 f, Sándor Mihály (Zsigmond), Csiki Mihály, Csiki Mihály (Magyari) 40—40 f, ifj. Hajós Mihály, Dávid Mózes, Ráduly Mózes, Szabó Mária (Barra), Ráduly Mihály (Nagy), Ráduly János, Bence András, Sorbán Mihály 20—20 f, id. Hajós Mihály, Bodor István 10—10 fillér, László Mihályné, Bodor Istvánné, özv. Szabó Mária, Sándor József, Donáth Mózes, ifj. Csiki István 12—12 f, Szász Ferencné 6 f. Együtt 4 K 70 f. X. Szabó Mihályné (Rigó) és Szabó Mózesné (Szondi) gyűjtőivén: Biró Ferenc és Szabó Félixsz 40—40 f, Szabó Andrásné (Béla), Liblik Józsefné, Szabó Józsefné, Szabó Mihályné (Béla), Bodor Ferencné, Sándor Istvánné, Kusztor Sándorné, Tódor Jánosné, Szabó Istvánné (Dávid), Szabó Lászlóné (Zsigmond), Szabó Mózesné (m), Szabó Mihályné (m) 20—20 f, özv. Szabó Józsefné, ifj. Józsa Mózesné, Bencz Józsefné, Szabó Ferencné, Szabó Lajosné, Szabó Istvánné (Zs), Tikosi Istvánné 10—10 f, Fekete Benjamin Kállay György 20—20 f. Együtt 4 K 10 f, XI. Ajtay Jánosné gyűjtőivén: B. Bak Lajosné 4 K, Graef Antalné 2 K, Nagy Béláné 40 f, Graef Tildi 20 f, Grahoffer József 2 K, Grahoffer Ernő 1 K, Csiki Annus 2 K, Ajtai Jánosné 2 K 97 f, együtt 13 K 57 f. Az I—XXXIII. közlemény összege 5503 K 80 f. E közlemény összege 33 K 99 f. Összesen 5537 K 79 fillér.

Legujabb.

Budapest, március 18.

A képviselőház mai ülésén Lovászi és Apponyi beszédei után a miniszterelnök szólalt fel és azt a kijelentést tette, hogy Magyarországnak sok oka van a 67-es kiegyezéshez ragaszkodni.

Azután az indemnitást úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták. Lukács pénzügyminiszter felszólalására az indemnitás 6 hónapra adatott meg.

Budapest, március 19.

A képviselőház közigazgatási bizottsága úgy általánosságban, mint részleteiben letárgyalta a közigazgatási tisztviselők és községi jegyzők fizetéséről szóló javaslatot s azt egyhangúlag elfogadta.

Budapest, március 19.

A marosvásárhelyi állandó színház építése ügyében, Bernády polgármester elnöklete alatt a fővárosban értekezlet volt, melyen a Komor és Jakab féle építési terv szerint, a színház építés elhatározatát, kávéházzal, étteremmel kombinálva 850 néző számára.

Külömfélék.

— **Lapunk mai tárcáját** dr. Lázár Ernő, a fiatalabb irói generáció tehetséges tagja írta, aki már föltűnést keltett irodalmi működésével. Ajánljuk olvasóink figyelmébe, annál is inkább, mert bírjuk Lázár dr. ígérését, hogy lapunk számára még többször befogja küldeni dolgozatait.

— **Személyi hírek.** Dr. Damos Andor alispán, f. hó 16-án családjával rokonai látogatására Szatmár megyébe utazott, honnan f. hó 21-én tér vissza. — Hollak Ferenc, Hollak Arthur fia, betegségeből, mint örömmel értesülünk teljesen felgyógyult s a napokban haza is érkezett a szanatóriumból.

— **Kinevezés.** A vármegye alispánja Gábor Dénest és Lőrinczi Istvánt vármegyei központi díjnokká nevezte ki.

— **Tanítóválasztás.** Városi iskolaszékünk e hó 18-án ejtette meg a választást az üresedésben volt tanítói állás betöltésére. Hét szavazattal Lőrinczi Béla homoródkeményfalvi tanítót választották meg a mintegy 47 pályázó közül.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök vármegyénk etédi anyakönyvi kerületébe Stein Vilmos segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesnek nevezte ki.

— **A Jótékony Nőegylet** ma f. hó 20-án d. u. válaszmányi ülést tart, melyen a husvétii segélyezések és egyéb folyó ügyek lesznek napirenden.

— **A „Tisztviselői kör”** is megünnepelte március 15-ödikének emlékét. A nagy nap évfordulójának estjén a „Budapest-szálloda” kisebb termében barátságos vacsorát rendezett, melyen a kör tagjainak nagy része megjelent. Embery Árpád főgimn. tanár, a kör elnöke, fejtegette terjedelmes és tartalmas beszédében március idusának fontosságát, a szabadság, testvériség és egyenlőség jelszavakkal egyetértésre, tömörülésre és hazaszeretetre buzdítva a kör tagjait. A beszéd elhangzása után a jelen voltak a Himnusz énekeltek el, mely után Báts Károly a „Nemzeti dal”-t adta elő tüzzel és nagy hatással. Az est folyamán még több talpraesett toasztot kapott az elnök, alelnök, polgármester s mások.

— **Műkedvelői előadás.** Lapunk legutóbbi számában közöltük a f. hó 26-án megtartandó műkedvelői előadás tervezetét. Értesüléseink szerint az előkészületek lázason folynak s mindent elkövet a rendezőség, hogy a Nőegylet ez utolsó mulatsága megfeleljen a hozzá fűzött várakozásnak. A színelőadásra jegyek válthatók és előjegyezhetők lapunk kiadóhivatalában.

— **Általánosan ismeretes,** hogy a csusz és közsvényes bántalmak legjobb gyógyszere a Zoltán-féle kenőcs, mely még a legmakacsabb csusz és közsvényes bajokat is néhány nap alatt meggyógyította, mit számtalan köszönő levél bizonyít. Árja 2 K Zoltán B. gyógytárában Budapesten.

— **Átjáró.** A Petőfi-utcából a patak hidon át az áll. realiskola bejáratáig a gyalog járók kiépítették. Kívánatos lenne, hogy az átjárók építését minél sürgősebben fejezzék be, mert amíg a közönség kénytelen némely helyen a kocsit uton járni, addig az aszfalt járók tisztán tartásáról még beszélni sem lehet. E helyen említjük fel, hogy a szabályrendelet intézkedései szerint a gyalogjárón nem szabad olyan terheket hordozni, melyek a közönséget az utról leszorítják. Felhívjuk e körülményre a rendőrség figyelmét, mert ilyen szabálytalanság lépten-nyomon előfordul a közönség kényelmetlenségére.

— **A helybeli ker. betegsegélyző pénztár** XI-ik évi rendes közgyűlését tartotta meg helyiségében a múlt napokban. Együttal az elnöki megnyitó során visszapillantás történt a pénztár tízéves múltjára. E szerint a pénztár 1893 július hó elsején kezdte meg működését városunkban s mostanig négy igazgató elnök vezette ügyeit. Nehai Doros György volt az első elnök, aki két évig viselte tisztét. Utána nagysolymosi Koncz Ármán szintén két évig, a közelebről elhunyt Bodrog Sándor pedig egy évig volt elnök. Betegh Pál a jelenlegi igazgató-elnök immár hat év óta

vezeti az ügyeket s az ő elnöksége alatt jött ki a pénztár a deficitek tömkelegéből és jutott azon kedvező állapotban, hogy a már-már feloszlásnak indult hasznos intézmény nemcsak összes adósságait fizette ki, hanem 1712 K 48 fillér készpénzt is elhelyezhetett. Ha pedig a még mindig igen sok hátralekötött befizetések kevesbednének, befolyának, alig mutatkoznék némi hiány a tartalék-alapnál. A pénztár tíz éves forgalmáról, a mennyiben az első évek hiányos adatai szerint megállapítani lehetett, érdekes kimutatás számol be. A pénztárnak 1903. dec. 31-ig összesen 9468 tagja volt s ezek közül 6918 beteg tag 22878 napig vette igénybe kórházi segélyét 17573 K 76 f pénzügyben. Meghalt 62 tag, kik után 1386 K temetési segélyt fizetett a pénztár. A gyógyszerári költségek 8271 K 74 fillért, táppénz segélyek 7469 K 12 fillért, foghuzási költségek 61 K 20 fillért, vegyes kiadások (orvosok tiszteletdíjai, pénztári tisztviselők: pénztárnok, ellenőr és szolgafizetése, irodahelyiség s más hasonló dolgokra) 44691 K 64 fillért tesznek ki. Az így kifizetettek összege 85,726 K 58 fillér. Ezzel szemben járulékokból 77402 K 30 fillér, vegyesekből 4169 K 10 fillér, összesen 86,034 K 86 fillér bevétel volt.

— **Nem titok,** hogy egyik hölgy a másiknak ajánlja a legmodernebb és leghatásosabb szépitőszert a Földes-féle Margit-crémet. E világhírű arceszépítő és finomítószert teljesen vegytiszta, semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz és zsirmentes. Kitűnő övszer a nap és szél befolyása ellen. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógytárban. Törvényesen védve.

— **Adományok a vármegyei muzeumnak.** Az udvarhelyvármegyei muzeum-egyesület nevében köszönetet mondok e helyen Ozsváth Miklós zeltelaki tanító urnak, ki az alapítandó megyei muzeum gyűjteményének gyarapítására két kötet könyvet s 3 drb pénzt adományozott, továbbá Jánosy Flóris főreáliskolai tanulóknak, ki ugyanezen célra 1 drb régi pénzt ajándékozott. Csehely Adolf, muzeumi igazgató.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése, Budapesten, Rottenbiller utca 23, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyak. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

— **Közgyűlés.** Székelyudvarhely V. kerületét képező Szombattfalvának nevezett részében az 1868 évben alakult „Első-Kölesön-Kisgítő temetkezési Társulat” ez évi közgyűlését nagyszámú egyesületi tag érdeklődése mellett, az iskola helyiségében, folyó évi március 13-án tartotta meg. A temetkezési társulat 5780 K 69 fillér tiszta vagyonnal rendelkezik. Tagjainak száma: 280. Jelenlegi elnöke id. Györfly Ferenc. A bizottsági gyűlésekről vezetett és jóváhagyott jegyzőkönyvek felolvasása után id. Sándor Gergely egyetemi pénztáros a társulat 1903. évi számadásait mutatja be. A közgyűlés megadja a felmentényt és egyben elfogadja pénztárosi állásáról való lemondását, mire hosszabb tanácskozás után Orbán Dénes egyhangúlag megválasztott. Miután még az időközben megüresedett két bizottsági tag helye betöltött — a közgyűlés véget ért.

— **„Társadalmi Gazdaságtan”.** Stampfel Károly pozsonyi cs. és kir. könyvkiadó valóban kitűnő szolgálatot tesz a magyar közművelődésnek. A „Tudományos zsebkönyvtár” című igen becses és nélkülözhetetlenné vált sorozatának ismét két füzetét (149—150.) adta ki dr. Wildner Ödön szakavatott tollából — a fennebbi címmel. A „Tudományos zsebkönyvtár”-nak nemcsak gyakorlati használhatósága nagy, hanem a tudományos értéke is jelentős, mert felől-mindazt, mi a tudományos műveltség körébe tartozik s kiváló előnye, hogy magyaros és élénk előadásban olvashatjuk e dolgokat olyan emberek tollából, kiknek neve a magyar tudományos világban előnyösen ismertek. A tudomány eredményeit ismertető e kis olcsó füzetek melyeknek ára egyenkint 60 fillér, a legszegényebb embernek is módot adnak arra, hogy ismereteit bővítse, tudása hézagait kipótolja, sőt általános műveltségre is szert teheszen. A sorozat összes számai kaphatók a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

— **A korcsolya csarnok** mellett elhuzódó árok közegészségügyi szempontból veszedelmes pocsolóvá fajult, melynek kigőzölgése valósággal inficiálja a környék levegőjét. A közelben levő istállókból kiszivárgó trágyalé és egyéb szemétdobot alkotó piszok bizonyára az illető hatóságok elnézése folytán szaporodott fel annyira, hogy ez állapot ellen intézkedést kell kérnünk. (Beküldetett.)

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg lehet, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendszeres hirdetései — melyeket hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak és feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Eladó telek** Orbán Balázs-utca 4. szám alatt. Értekezhetni lehet B a l ó Zsigmond aranyművessel.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járásbiróság bűnügyi osztályánál közelebről megtartott tárgyaláson Ötvös József és Ötvös Dánielné zetek-laki lakosok lopás vétsége miatt 5, illetve 2 napi elzárásra; Ötvös Kálmán székelyudvarhelyi lakos pedig ugyancsak lopás vétségeért 14 napi fogházra ítélték. Azonban Simó Sándor, Simó Domokos és Simó János máréfalvi lakosok súlyos testisértés vétsége miatti ügyök a kir. törvényszékhez tetézték át.

A napidij. Simó Péter mészáros a tulajdon apját fiui szeretettel elnászpárolván, a székelyudvarhelyi törvényszék öt egy havi fogházra ítélte. Simó azonban tárgyalni kezdett Kádár János sógorral, hogy sziveskedjék egy korona napidij mellett helyette a fogházban jelentkezni. Kádár úgy gondolkodott, hogy a dolog nem az ő firmája alatt megy, a „szepőlten előélet” a maga teljes integritásában megmarad, egy koronát ő csak nyolc órai munkával kereshet egy napon, tehát belement az alkuba. A fogházban bediktálta Simó nacionálját és megkezdte az egy havi martiriumot. Csakhogy a fogházörmmester már ismerte Simót, mint régibb vendégét. Jelentést is tett sejtelmes ügyében és a két szerződő fél csakhamar viszontlátta egymást a törvényszék előtt. Az ügyészség közölkirat hamisításért kérte elítélésüket, a törvényszék azonban bünpártolásra való fölbujtás miatt Simó Pétert 4 hónapi fogházra, Kádárt pedig hatóság elleni kihágás címén 40 K pénzbüntetésre ítélte. A közzvádó föllebezett, appellált Simó is. Kádár pedig megnyugodott. A marosvásárhelyi tábla a törvényszék álláspontjára helyezkedett. A benyújtott semmisségi panaszokkal folyó hó 17-én foglalkozott a Curia első büntető-tanácsa s Szeghő Ignác bíró előadása után a panaszokat visszautasította. Kádárt azonban bünpártolás miatt egy hónapi fogházra ítélte.

Iparügyek.

A kisiparos hanyatlásáról a Budapesti Hírlap egyik közelebbi számában igen érdekes és igaz sorokat olvastunk, a melyek azonban nemcsak az iparra, hanem a kereskedőkre is vonatkoznak. Ime itt adjuk a figyelmet érdemlő sorokat:

Köztudomású, hogy a legtöbb ember, akár ha a boltban, akár az előállító iparostól vásárol, nem fizet rögtön. Minél többet vesz valaki, annál jogosultabbnak tartja magát arra, hogy az illető kereskedő, vagy iparos előlegezze neki a kívánt tárgyakat. Nagyon sokan vannak, kik csak kényelemből vesznek számlára, ha esetleg a pénz ott hon meg is van az íróasztalban. Mikor aztán négy, vagy hat hét múlva az iparos elhozza a számlát, rendszeren már elköltötték az arra szánt pénzt és az iparos, vagy kereskedő kénytelen várni; ha ugyan egyáltalán valaha megkapja majd a pénzt. Hogy aztán ily viszonyok közt az iparosnak nincs elég pénze, hogy kifizesse a nagykereskedőt vagy a gyárost, kitől készletét beszerezte, azt nem

kérdezi senki. Pedig a pontos iparos előre kiszámította, hogy 8 hét múlva esedékes váltóit jól földözheti a négy, legföljebb hat hét múlva kapott pénzzel. De mit használ minden pontosság, ha a vevők kilencven százalékra nem pontos? Hány iparosunk merít így tönkre! És merem állítani, hogy addig hiába próbálják a kisipart erősíteni, míg le nem szokunk erről az általános kölcsönzési rendszerről. A vevő kölcsönöz az iparostól; még pedig kamatmentesen, mert kimerne kamatot kérni a benyújtott számláért? Az iparos kölcsönöz a gyárostól, ki igaz, kedvezményes árban részesíti a nagyban vásárlót; de azért a váltó mégis csak váltó. És végre esetleg a gyáros se képes külföldi kötelezettségének eleget tenni, vagy üzemén korszerű ujitásokat csinálni, ha több ilyen adósa nem bír pontosan fizetni. — Így egész üzletágak hanyatlása beállhat és mind csak a vevőközönség hibájából, de annak is kárára. Le kell szoknunk erről az általános kölcsönzési rendszerről és akkor bizvást remélhetjük, hogy kazai iparosaink kiállják a versenyt a hitelképesebb külfölddel és lassankint megszünik a kisipar hanyatlása, sőt új, erőteljes virágzásnak indul. N. P.

Csarnok.

Ha tudnád . . .

— Sully Prudhomme. —

Ha tudnád, mit érez annak lelke,
Ki tüzhely nélkül él csak egymagán,
Házam előtt egy szót sem ejtve
— Elmennél néha tán.

Ha tudnád, egy tiszta szem sugára
Miként hat a szívre, mely búban él.
Neha házannak ablakára
— Fel is tekintenél.

Ha tudnád, a szívre milyen balsam,
Egy szerető lény, ha közelébe száll,
Házam előtt, a kapualjban
— Te megis állanál.

Ha tudnád, hogy szeretlek . . . és ha tudnád,
Miként szeretlek téged egyre hűn!
Talán még ajtóm is kinyitnád,
— S belépnél rajta egyszerűn . . .

Közgazdaság.

Fajta megválasztása.

(Mutatvány enesei Dörner Béla „A sertés Magyarországon” című könyvéből.)

Mindenekelőtt tisztában kell lennünk az iránt, hogy milyen fajtát tenyészünk, azaz egybevetve 1. gazdasági, 2. éghajlati viszonyait 3. a piac követelményeivel azon fajtahoz kell folyamodnunk, mely viszonyainknak legjobban megfelel és belőle a legtöbb hasznot várhatjuk.

Tekintetbe kell vennünk, hogy a nyugati kulturfajták csak ott tenyésznek, hol az időjárás enyhe, hol gondos istállózat, ápolást s takarmányozást tudunk nekik nyújtani és a hol az állati betegségektől megkímélhetjük őket.

Ha sertéseket külterjes legelő, erdőterületek kibaszosítására tartunk, ott a kulturfajtákkal ne is kísérletezzünk, hanem maradjunk a mi hazai fajtánknál.

Ott azonban, hol gondos istállózat nyújtva, gyári vagy tehenészeti hulladékok értékesítését célozzuk, mindenesetre a nyugati kulturfajtákat választjuk.

További kérdés, hogy a tenyésztő minő célt tűzött ki maga elé? Tenyészállatok nevelését? pecsényemalacok piacra készítését? süldők (frisslingek) elkészítését konzum (ételempiac) céljaira? avagy nehéz hizók (husra vagy zsirra) hizlását.

Mindezen esetekben számolni kell a vevők kívánságaikkal is, illetve azzal, hogy a kereslet

milyen irányban nyilvánul? Egy ügyes sertés-tenyésztő folyton éber figyelemmel kell, hogy kövesse a piaci konjunkturákat, hogy a változó igényeket kielégíthesse, illetve azon irányt karolja föl, mely legkedvezőbbnek mutatkozik.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

181—1904. szám.

Felhívás.

Székelyudvarhely, Felső-Boldogasszonyfalva, Bikafalva, Bethlentfalva, Kadicsfalva azon székely kiscsajdait, akik kertjeikben jó minőségű egres- és veres-szőlő töveket akarnak ültetni, felkérjük, hogy az illető községek tanítóinál, illetve Székelyudvarhelyt a gazdasági egyesület titkárnál jelentsék be, hogy hány darab egres és hány drb veres szőlőt ohajtanak ingyen kapni; felkérjük egyúttal az illető tanító urakat, hogy községeik lakói érdekében e csekély fáradságot igénylő összeírást elvégezni és az összeírási ívet legkésőbb március 27-ig a gazd. egyesület titkárához beküldeni sziveskedjenek.

Egy-egy község részére mintegy 280 tő jut, melyből egy-egy kiscsajda, kertje terjedelméhez képest, 20—30 darabot kaphat.

A kiosztásról, az ívek beérkezése után lesznek az illetők értesítve.

Székelyudvarhelyt, 1904. márcis 16.

Az elnökség.

Nyilt-tér*

— Rövid használat után nélkülözhetlen. —
— Igen alkalmas utazásoknál. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Kalodont

Elsőnyitványt kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.

nélkülözhetlen
fogtisztító-szer.

Elsőrangú hygienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

A legjobb és legolcsóbb

közvetítő az
apróhirdetés!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, **Aki** társat, pénzkölcsönt stb. keres, **Aki** szakácsnőt, o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, **Aki** férjhez menni, nőszülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar,

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a

„Székely-Udvarhely“

Apró hirdetés

rovatát, ahol minden egyszerű nyomású szó csak négy fillér.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. Dus választék csinos és tartós **cipőkben!** Mérték utáni megrendelés pontos kivitele. „Fredin“ cipőkenődes kapható. Egy doboz 60 fillér.

Eszenciákat

— csálhatatlan bizonyágnul — a legjobb likörök, bor-szeszek, különféle szeszek és ecet készítéséhez a legkitűnőbb és páratlan minőségű szállitok. Nagy megtakarítás. — Jóságáért felelősséget vállalok. Különlegességekből megbízható receptek. Árjegyzéket, utasítást ingyen és portómentesen küld: **Pollák Károly Fülöp**, eszenc-gyára Prága. Ügynökök felvételnek

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és győgyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Eladó háztelek. Székelyudvarhelyt a Vár- és Tó-utca között 8—10 ház-számok alatt, a székelyudvarhelyi 1028 sz. tjkvben 1006/a, 1008/2 a/2 hr sz., 1049 □-öl területű telek épületeivel együtt eladó. Levelezéssel értekezhetni: **Bonda Péter** százados lakásán Budapest, X. Szabóky-utca 12.

Fürdő bérbeadás. Lövété község közbirtokossága a tulajdonát képező Ugron-féle kerek fenyőerdői „Dobogó-fürdőt“ egymásután következő **három évre (1904—1906-ig)** a helyszínén **1904. évi április hó 10-én** lakással együtt hasznóberbe adja. Bővebb felvilágosítással szolgál Lövétén, 1904. március 14-én **Mihály József**, közs. bíró; **Daró Károly**, b. pénztárnok.

! Eladó vadászfegyverek ! Egy használt, de jó állapotban levő és kitűnően beölt drilling (háromesővű vadászfegyver) és egy 20 cal. serétes lancaster fegyver eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

Uj elsörangu írógépek üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók. Tudakozódások: „Nagyon jutányos“ jellegével e lapra hivatkozással **Mosse Rudolfhoz**, Budapest, Ferenciek-tere 1. intézendők.

Eladó Székelykeresztúron a „Korona“-szálloda és vendéglő. Értekezni lehet a tulajdonosnál **Marosvásárhelyt, Szántó-utca 43-ik szám alatt.**

— Kérje mindenütt a magyar gyártmányu Müller-féle (minden fajtájú) tentát, tust, pecsétviaszot és aquarell festéket.

Eladó a „Bőranagybeszerzési szövetkezet“ volt üzlethelyiségében levő berendezés, u. m.: üveges és tokos állványok, pultok stb., összesen vagy darabonként is. Értekezni lehet **Orbán Dénes** cipésmesterrel Székelyudvarhelyt.

— Kész butorok — Székelyudvarhelyt (Batthyány-tér 12. sz.) feltűnő olcsó árban és a legjobb kivitelben, nagy választékban kaphatók: **Weisz Ármin** butorraktárában.

220—904. kj. sz.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Erked község (Udvarhelyvármegye) tulajdonát képező erdők B. üzemosztályának 20 osztágában kibélyegzett 493 darab tölgyfa készlete, mely 156 m³ tölgy müfára és 233 m³ tűzifára becsültetett Erked község házában **1904. évi március hó 31-én délelőtt 10 órakor** tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Kikiáltási ár 1278 (Egyszerkettőszázhetvennyolc) korona 40 fillér.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Részletes becslési és árverési feltételek a székelykeresztúri m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulírottánál megtekinthetők

Erked, 1904. március hó 15.
Bálint Mihály, **Hám Márton,**
kj. k. bíró.

618—904. tkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az erdélyrészi magyar jelzalog hitelbank végrehajtatónak Szebeni Antal végrehajtást szenvedő elleni 317 K 88 f tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi 1414 sz. telekjegyzőkönyvben A + 692/1 hr. sz. ingatlanra 19 K, az A + 712 hr. sz. ingatlanra 2688 K kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi május hó 16-ik napjának délelőtt 9 órakor** a kir. tszék tkvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni

A kir. törvényszék, mint tkkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1904. évi február hó 4-én.
MIHÁLY,
kir. tszéki egyes bíró.

73—903. tkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özvegy Vass Andrásnénak, ugys mint kk. Vass András és Áron gyámjának Vass Mihály árverési vevő végrehajtást szenvedő elleni 741 K 41 f tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében — végrehajtási törv. 185. §. alapján, mivel árverési vevő a feltételeknek eleget nem tett, árverési vevő bánatpénzének elvesztése mellett azzal, hogy az újabb árverésen vevő nem árverezhet, a végrehajtási törvény 186. §-ában meghatározott megtérítési kötelezettség mellett — az oroszhegyi 1618 sz. tjkvben A + 694. hr. sz. ingatlanra 1223 K, a 257. sz. tjkvben A + 746—748. hr. sz. ingatlanra 113 K becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi apr. hó 13-ik napján d. e. 9 órakor** Oroszhegy község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkkönyvi hatóságtól. Székelyudvarhely, 1904. évi február 1.
MIHÁLY,
kir. törvényszéki egyes bíró.

1342—904. tkvi. szám.

Hirdetmény.

Alsósímenfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579 sz. szabályrendeletre képest átalakították, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogán ak bejegyzését rendelik, az 1892; XXIX

t-cikkekben szabályozott eljárás a telekkönyv. bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1904. évi április hó 18-ik napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítás után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák elő;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírására az 1886: XXIX. t.-c. 15—18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avag oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzés körökkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak a törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett, a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Székelykeresztúr, 1904. évi március hó 8-án.
VERESS, kir. aljárásbíró.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: **szentpétery gergely** fűszer-, üveg-, porcellán- és diszmuáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállitmány.

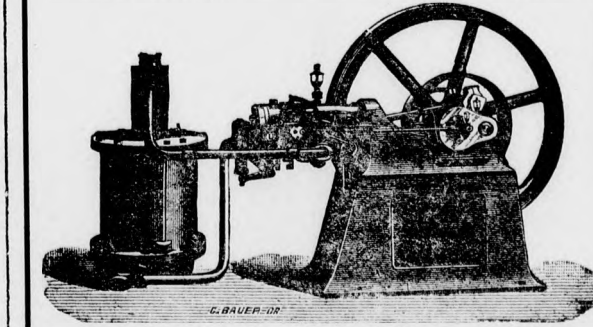
Drezdai Motorgyár R.-társaság

(ezelőtt Hille) főktelepe és műhelye

Gellért Ignác és társa

Budapest, VI., Teréz-körút 41.
(Telefon 12—91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legelőkeltebb, legtartósabb gyártásu drezdai benzin-motorokat, lokomobilokat és széngáz-fejlesztős (generatoros) motorokat. Legegyszerűbb kezelés. Legolcsóbb üzem. 64 kütüntetés. 8 állami érem.

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállitva. Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemerő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállitáson a legelső díjakkal lettek kütüntetve. — Kedvező fizetési feltételek! — Legmesszebb menő jótállás! — **Uj!** Budapestben főműhelyt rendeztünk be drezdai művezetővel és szerelővel.

